

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési penzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstain és Vogler
(Neu-Mark 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 , 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-
vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlö-
nyének

V-ik évfolyam második felére.

**Előfizetési díj: Egész évre 6
frt. Fél évre 3 forint. Évnegyed-
re 1 frt 50 kr. o. é.**

Az előfizetési díj, legcélszerűbben postai utal-
vánnyal, a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalá-
nak Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Bécs, 1873. sept. 20.

Azon régi példa-szó igazságát, hogy „a rossz szokások erősebbek a jó szándékoknál“, nemcsak én értem, de a szíves olvasó is fogja tapasztalni. Előbbi levelemben ugyanis megígértem, hogy tárgyamra, — a világkiállításra — fogok térni, s most még sem teszem, mert nem tehetem. Az események oly gyorsan rohannak, hogy az ember szemmel is alig kísérheti, hát még pennával? Különösen miután az amerikai gyorsírógép nincsen birtokunkban.

Viktor Emmanuel fogadtatása tehát, mint említém, szívélyes volt, mint ez a diplomataknál szokás, kiknek azért van nyelvük, hogy gondolatukat elrejthessék. 19-ikén a Bécsben levő összes diplomatai kar tisztelgését fogadta, mikor a pápai nunczius távollétével fényeskedett. Még betegséget se színelte, hogy néma tiltakozása a „rabló“ fejedelem ünnepélyes fogadtatása ellen, annál élesebben tűnjék ki. Pedig úgy látszik „sikertelen az ösztöke ellen való rugodozás“, „hová az idő lép, omlik, ha kő, ha vas.“ 20-ikán nagy katonai szemle, azután ebéd és királyi pohárköszöntések. Előbb a mi királyunk emelt poharat fenséges vendégére és kedves rokonára, melyet ez azonnal viszonzott. 21-ikén Berlinbe indult, megsejmelvén előbb a nemzetközi lófuttatást.

Ez a lófuttatás, egyik kiválóbb mozzanatát képezvén a kiállításnak, megérdemel néhány szót. A d. u. 2 órakor kezdődött ünnepély körülzövekelte terét már 1 előtt sűrű tömegek állottak körül. Az idegenek, s azok között mi, magyarok, itt is erősen voltunk képviselve. Az első ugynevezett császári 3000 frtos díjt herceg Eszterházi L. lova nyerte meg, a második 2000 frtost a gr. Ugart-é. A legkövérebbiket, 15,000 frtot, egy francia, Renard ur löva futotta el. E fölött érzett boszankodásuknak, a németek azon megjegyzésben adtak kifejezést: „rég tudjuk, hogy a francziák jó szaladók.“ Az egész ünnepély, melynek különös szép idő kedvezett, derült kedvben, minden legkisebb szerencsétlenség nélkül folyt le. Nevelte a jókedvet az a furcsa s többször ismétlődött jelenet, hogy egy-egy szegény nyul a

körbe szorulya, annyira zavarba jött, hogy teljesen esztét- és szemét vesztve a németet és németnét is bokornak nézte, s aztán egyik vagy másik ölébe menekült. Mint szerettem volna, ha a különben igen tisztelt rendőrfőnökünk jelen lesz vala. Láttam volna, miképen lehet 1000-nél több jármű s 25—30 ezer ember között oly rendet tartani, hogy a legkisebb zavar se történjék.

No de most már valóban a dologra! Ne ijedjen meg a tisztelt olvasó, nem fogom a kiállítási tömkelegébe vezetni. A kiállított cikkek óriás halmazát sem akarom elszámolni. Hiszen, ha ezt tenném m. e. 1000 lapra terjedő nagy könyvet fognék készíteni, mire pedig itt — e szép Babilonban, — ha értenék is hozzá — bizony nincs idő. Tehát csak úgy madártávlatból teszek néhány megjegyzést.

Mikor legelőbb megtekintettem a kiállítást, a hajdani deák jutott eszembe, ki Napoleon szobra megtekintésekor ily naiv hangon adott szót meglepetésének: „soha se gondoltam volna.“ Már maga a külső berendezés is meglepő. Árnyas fasorok mellett üde gyeplapon pompás virágágyak között ugró kútak körül emelkednek a csinosnál csinosabb, kisebb-nagyob pavillonok. Ezek között a nagy főépület helyezkedett el, magában foglalva a kiállított tárgyak óriás tömegét. Gyermekeköréből egy játékra emlékezem még, melyben mondani szoktuk volt: „egyik lábom szilágyi, a más magyarországi.“ Itt, míg egyik lábunk az egyiptomi király palotájában nyugszik, a másikkal a persa sah csillogó pavillonjában lehetünk a nélkül, hogy tengerlépő csizmára lenne szükségünk. Ha ezeknek csillogása, s a marokkói-ház keleties kényelme elfárasztott; elmehetünk a virágtérre hol a nedvtől duzzadó növények, Peru szaván náit juttatják eszünkbe, hol az Areiro ösvérét a 100 éves laktus törzséhez köti.

Vagy ha az éremnek másik oldalát is akarjuk látni, megnézhetjük a hottentoták nyomoru életviszonyait, vagy a kirgizek viskóját, mely a mi cigányaink sátrától csak annyiban különbözik, hogy valamivel téresebb és szilárdabb; butorfélének ebben sincsen sem hire, sem helye. Ha megehezünk, s a nagy tapintatlansággal, hegyre épített püsztai csárda valóban rossz ételeit meguntuk, megkísérhetjük a német-, olasz-, angol-, francia-, muszka- vagy éppen amerikai kosztot, s ha a többnyire vajjal készített bifstek nem éppen izlett: ihatunk rá sört, Swechát-, Kóbánya-, Pilsenből, — vagy bort, a melyik éppen eszünkbe jut a Chateau-Lafitetől kezdve, a küküllőmegyeiig. Kávézni szintén sokféle lehet, s ha a német nem tetszik, mehetünk a sonkolyosan felszolgált török kávéra, hol egy 6-tosért csibukkot is adnak melléje. Szóval mielőtt a nagy épületbe mennénk, sok mindenféle tanulmányt tehetünk. Láthatjuk a különböző míveltségű nemzetek sajátos ház-tartását is, a különböző, ugynevezett paraszt házakban, hová az idegenek, Szoboszlói atyánkfia nagy méltatlanságára, a székely házat is számítják.

S.

Még egyszer az ösiségi patensről.

E lap 73-ik számában kimondottuk, hogy a rovat címére irt patens alkotói nem mindenben avatott kezekkel, s nem a nagy elvhez hűn és következetesen oldották meg feladatukat, s hogy azon még sok, de nagyon sok javítani való lenne.

Tovább fűzzük az e feletti eszmecserét, s tesszük ezt annyival is inkább, mivel az ösiség kérdéséhez irt első közleményünk megjelenése óta már is több pro- és contra véleményt hallottunk, melyek közül néhány lapunkban is közölve lett.

A tisztességes — komoly eszmecsere csak használ az ügynek, személyeskedni pedig ott, hol elvi kérdések szelöltetéséről van szó, egyáltalában nem kívánunk.

Utóbbi közleményünkben a némelyek által annyira magasztalt patensnek egész 16-ik § ához érkezünk, lássuk röviden az ezt követő §-ok rendeleteit.

Ha e patens el akarta teljesen az ösiséget törölni, kétségtelenül annak összes kifolyásait, tehát mindazon pereket, melyek az ösiségi jogrendszer elemeit képezték, végkép be kellett volna állitnia

E tér azonban az akkori törvényhozók által merőben el lett hagyva, midőn például a 22-ik § szerint a zálogvisszaváltási jog a legnagyobb terjedelmében érvényesítettik; midőn az nemcsak a zálogváltási időnek 1853-ig való le nem folyásánál egy év alatt megengedett, hanem oly zálogos idő ki nem kötése esetében a 32 évi elévülés tartama is igénybevétehetett, sőt megengedett a visszaváltás akkor is, ha 1853-ig a szerződés szerinti kiváltási vagy elévülési idő lejárt, és pedig 10 évi idő tartamra, — és midőn a 28. § az azelőtti 27. §-ban elősorolt nagyszámú ösiségi perekben a folytathatóságot igen nagy idő tartama kiterjeszkedve megengedte, ellenkezőleg a 26. §-al, mely számos ösiségi per folytathatóságát merőben beszüntette.

Mi vezette az akkori törvényhozást ily ellenmondásokra, hogy a nagy elvvel szemben ily ellentétes intézkedéseket állítson fel? Mi okozta, hogy pronounciálták az ösiség megsemmisítését, és azt mellékútkon százféle alakban fentartották, biztosították?

Kimondjuk bátran, semmi egyéb, mint az elvtelenség, mint a régihez való makacs ragaszkodás, mint a félelem végkép szakítani a multat a multnak balítéleteivel, és az aggodalom a határozott, gyökeres jogi reformok terére lépni.

Itt — ezekben kell keresnünk az ingadozást, kétértelműséget és oly számos következetlenségeket; innen a casuistica, melyet határozott elvek helyett a patens szabályaiba felvettek, midőn nevezetesen a 10 évi s más különféle elévülési terminusokat felállították, — miáltal csak bizonytalanná, csak a pusztá véletlentől függővé tétették az, mit a törvényhozó biztos kétségbevonhatlan jog s tulajdonul megadatni nyilvánított.

Midőn az 1852-ki törvényhozók — s pedig viszonyaink, s körülményeinkkel ismeretes egyének — a casuistica sikamlós terére lépve, csak különböző időszakok lefolyásától tették függővé, hogy az ösiségi perek folytathatása, a zálogok visszaváltatása lehetővé tétessék — nyiltn elárulták, hogy az 1848-ik évi XV. t. cz. keresztülvitelében biztos elv által nem vezéreltettek. És ez egy oly jellemvonása az ösiségi patensnek, minek üdvös kifolyásai távolról sem lehettek.

Annak következtetése, hogy az ösiség nemcsak nem lett tényleg eltörölve, sőt ugyanazon perek, melyek a birtok ingatagságát okozták, s a közhitel hátrányával szolgáltak, újra a legszebben virítanak, s így a nemesi birtok nincs teljesen felmentve, azon bilincsektől, melyektől a jobbággyi birtokot felmentve találjuk, s a melyek fenntartása mellett a nemesi jószág nem képezhet birtokosaik kezén oly meg nem támadható tulajdont, mint azt a patens bevezető szavai oly szépen ígérték.

Mindenesetre kiválóbb helyet a zálogvisszaváltási jogviszonyok foglalnak el, mint a mely az ősiségi rendszer leglényegesebb részét képezték, s épen ezért az ősiségi patens legkiválóbb hibái, tévedései közé kell sorolnunk azon szabályokat, melyek e jogot nagy terjedelemben fentartván, az ősiség elemeit továbbra is fentartották.

A zálogjog intézménye a magyar jogrendszerbe sajátságos állást foglalt el, — azt nálunk az adás-vevés jogintézményétől nem lehetett elválasztani.

Nem akarunk e két rendszer fogalmával részletebben foglalkozni, de szükségesnek hisszük kiemelni azt, mikép jogrendszerünkben az ingatlanok körül, melyek az ősiség fő tárgyát képezték, a zálog- és adás-vevés intézményei jóformán összeolvadtak. Nálunk — mint Európa több államaiban is — az ősiség ismeretes nehézségei s akadályai befolyása alatt, a zálogvétel az adás-vevés pótlására, helyettesítésére használtatott. Az adás-vevést képviselő perennalis fassiók a nemesi jószágokra nézve a legingatabb, legbizonytalanabb szerzési módot képezték, azok számlálhatatlan megtámadásoknak voltak kitéve; megsemmisítésük — érvénytelenítésük eszközzésére százféle per-út s jogorvoslat kínálkozott. Kétségtelen, mikép, ha az ősiség szabályai az ingatlan szabad forgalmát nem akadályozzák, inkább használtatik a szabad adás-vevés általi tulajdon szerzés, mint a teljes tulajdon fogalmával ellenkező zálog általi vétel.

Igy jelennek meg jogi életünkben az ellentétes jogintézmények összeforva — összeolvadva; a valódi actio venditio — a zálogok alakjában. Innen az, hogy a zálogtartó, rendesen majdnem korlátlan befektetésekre — beruházásokra jogosítottatott, mi egy főeszközü — jóformán biztosítékul szolgált a visszaváltások ellen, hogy így valóban tényleg az emtio venditio sikere, hatálya állittassék elő.

Beláthatni ezekből, hogy a magyar zálogjogot nem lehet pusztán az általános jogtudomány fogalma szerint tekinteni és rendezni, hanem azt csak az ősiség elvei s természete szerint ítéldhetjük meg. Csak így juthatunk kellő ismeretűre annak, hogy a zálog szerepe alatt nálunk az emtio venditio rejlett.

Ez úton jutunk el felismerésére annak is, hogy az ősiséggel a zálogvisszaváltási jogot is egyszerre, s teljesen meg kellett volna szüntetni. Az ősiség megszüntetését a birtok állandósítás, a jogbiztonság, s mindenek felett az ettől függő ingatlan hitel nagy fontosságu érdekei tették szükségessé.

Az ingatlan hitel s jogbiztonság érdekei követelheték a visszaváltás végképi eltörlését is, mert a zálog visszaváltás terjedelme által, az ingatlanok birtoka, ugyanazon ingatlanság és bizonytalanságnak van kitéve. Ehez járul, mikép a befektetések felszámítása körül biztos s kimerítő törvények hiányozván, e hiány a bírói önkényt teszi uralkodóvá a jogok legveszélyesebb kockáztatására.

Önámítás lenne azt hinnünk, hogy e bajok kis körre szorítkoznak; a zálogperek még mindig országszerte elvannak terjedve, melyeket az ősiségi patens hozói annak idejében elháríthatónak vala, ha az ősiség eltörlésének elvét következetesen keresztülvinni, az eltörlés elvéhez szilárdul ragaszkodni képesek lettek volna.

Ha tehát a szabad és teljes ingatlan tulajdonjog eszméjét következetesen akarjuk valósítani, tagadhatlan, mikép az ősiségi patens által még minden elérve nincsen, s hogy törvényhozásunknak is maradt fenn, mit az ősiségi jogrendszer irányában teljesítenie kell.

Valamint az urbériség megszüntetésével, az urbéri feudalismus minden maradványai el nem törültek, úgy az ősiség eltörlésével sem lettek még teljesen megsemmisítve a családi hűbériség minden maradványai.

A törvényhozásnak tehát az urbéri maradványok ellenében nyilvánult nemes törekvések mellett, az ősiségi maradványokról sem kellene megfeledkeznie.

Toldalék a „Székely Hírlap“ september 24-én megjelent 75-ik számában a „Törvénykezés“ című rovat alatt megjelent kis cikk utolsó szakaszához:

Midőn a fennebbi — valószínűleg szerkesztői elnézés folytán a „Székely Hírlap“ 74-ik számában közölt végtárgyalási esettől elválasztott — magára alig érthető cikkben a végtárgyalások nyilvánosságáról szólva azt írtam: „pedig az ahhoz értő hallgatók jelenléte a bírák-, a vádlott- s maga a hallgatóságra is jóhatású, hasznos lenne: a bírák, igyekeznének a legszigorubbán megfelelni hivatásuknak a legigazságosabb módon igyekeznének a büntényt s annak körülményeit tisztába hozni stb.“ ezzel sem egyik-, sem másik- s annál kevésbé az itteni kir. törvényszék bíráiról nincsen az állítva, hogy fennebbi tétel em megfordításával, hallgatók jelenléte nélkül a bírák nem felelnének meg épen úgy hivatásuknak, nem igyekeznének épen úgy s oly igazságosan a büntényt s

annak körülményeit kitisztázni; hanem ezzel egyszerűen a hallgatóság jelenlétének a bírákra vonatkozó hatását s a nyilvánosság el nem vitázható eredményét akartam jelezni, s meg vagyok győződve, hogy mindazok, kik a nyilvánosság elvét az elméletben, s annak érvényesülését a gyakorlatban ismerik s saját magukon tapasztalták, — mint igenis sokan tapasztalhatják — különösen a jogi s politikai élet terén, nem fogják a fennebbiszavakat oda magyarázni, hogy ezzel talán épen a helyi törvényszékek a végtárgyalások körüli szigorú s correct eljárására akartam volna legtávolabbról még gondolatban is árnyékot vetni.

Hogy a törvényszék, mily figyelemmel jár el a végtárgyalások körül, az nem szorul az én dicséretemre, s arról bárki meggyőződhetik minden héten, péntek és szombaton, mikor a végtárgyalások tartatnak, s épen azért, mert a törvényszék annyi sok nagymérvű igyekezetét figyelmes eljárását a közönség jelenléte által megfigyelni nem akarja s a törvények miként alkalmazásáról magának meggyőződést szerezni nem akar — voltam bátor a közönség figyelmét — vázolván jelenlétük hatását — a végtárgyalásokra felhívni; — nem pedig, mint némelyek szavaimat magyarázni akarják, épen saját testületemet, melynek minden egyes tagját nagyra becsülöm, gáncsolni.

M.-Vásárhelyt, 1873. sept. 26-án.

Boeskor Mihály.

Mi hir külföldön?

— Franciaországban a legutóbbi hírek szerint „az ősz utolsó leveleivel a még található egy némely köztársasági illúsió is eltűnend.“ Még Mac-Mahon is, kire eddig a köztársaságiak reményei függesztve valának, azon nézetet fejezte volna ki, hogy a köztársaság utolsó órája már-már ütött. Azonban a dolgok ily csüggesztő fordulata mellett is vigasztalhatja a francia köztársaságiakat és külföldi tisztelőiket azon tény, hogy a mostani köztársaság nem maga tette lehetetlenné magát. „Azok a férfiak, kik három év óta példátlanul súlyos viszonyok közt állottak az ország élén, legjobb tehetségek szerint áldozván a szebb jövőért fáradságot nyugalmaikat, lelkük egész hevét, becsülettel segítették partra elvüket.“

— Spanyolországban azon rendelet, mely a tartalék-ból 80 ezer embert szőlít fegyver alá, némi izgatottságot okoz az érdekeltek között, mert ezuttal nem engedi a

TÁRCSA.

Tanügyi tudósítások a világközi tárlatról.

(Folytatás.)

De utazunk át gondolatban az Atlanti tengeren, s egy hatalmas fiatal állam tanügyét, — az amerikai egyesült államokét vegyük vizsgálódásunk tárgyán.

De ha az ember csak a képzeletnek szárnyain vizsgálódik, a valósághoz ritkán jut. Maradjunk hát csak Bécsben, — mert hisz ma az egész világot képviseli Bécs. — Üljünk csak a lívonatura, — gondoljuk, hogy tengeren vagyunk — utazzunk a Praterbe és a mint a nyugoti főjáraton a kiállítási helyiségbe belépünk: Amerikába vagyunk.

A mint a braziliai osztálynak déli szárnyudvarán végig haladva, a szabadba jutunk, ennek déli homlokzatánál szemünkbe tűnik egy csinos külső épület; és ha közelebb megyünk rajta ezen fölírat olvasható: Unitastates Schoolhouse.

Lépünk csak be. Itt minden gyermek számára külön pad áll, az egész vasszerkezettel, mi nagyon czélszerű, mert egyszer örök időig tartó, a gyermek nem igen faraghatja — könnyen bele törhetvén zsebkése — de máskor sokkal kevesebb helyet foglal csinos szerkezeténél fogva. Előlről számítva a padok mind nagyobbodnak, ennyiben egyezik az osztrák padokkal; de van a kettő között egy lényeges különbség. Az amerikai padok előlről hatra, mind nagyobbodnak ugyan, de azon arányban nagyobbodnak szintén jobbról balra, a mi czélszerűség tekintetében páratlan találmány. Így nem kénytelen a tanító mostan feladott, de nagyobaeska tanítványát a hátsó nagyobb padokba ültetni e, hol nagyobb ugyan, de már haladottabb tanítványai vannak, — mert hisz már az első padnak is balfelől eső végén nagyobb pad áll.

Itt is a hármionium a tanító asztala mellől nem hiányzik, a mint elkerülhetlen kellék egy iskola felszereléséhez van számítva a külföldi tanügy embereinél.

Itt van Franklin iskola mintája Washingtonból ez még emelethől áll, nem természetes nagyságban ugyan,

de a rajzban előállított iskola minták- és tervezetekből még is teljesen abban különbözik, hogy — kicsibe ugyan, de csaknem közel foghatóvá van téve: mikép kellene egy igazán berendezett iskolaépületet elő állítani.

Az itten kiállított, mindennemű iskolai eszközök a figyelmes szemlélő előtt Amerika haladott tanügyét tüntetik föl.

Mindennemű taneszközöknek kellő helyeni elrendezése, a szemléletti tárgyaknak összefüggő egymásutánja itt ott, egyes nagyobbszerű iskoláknak, fényképezett-rajza s főleg mi a vizsgálódó figyelmét leláncolja: a térképek igen kiyehető színezése, mind mind egy teljesen, a kor színvonalán álló iskolát tüntetnek föl, melyeknek birhatása, szegény népünk alsóbb s tán közép és felsőbb osztályainál is a képzeletnek országába tartozik.

Ott van az egyesült államoknak viszont egy „földmívelési iskolájuk“ nagyobb tanuló, de szintén falusi gyermekek számára. Itt már mind egyforma nagyságu ülő padokkal találkozunk. Minden gyermek számára itt is külön pad áll. Itt is mint az, osztrák iskolánál, a világosság balról és hátulról lövődik a gyermek szemébe. E tekintetben — nevelési szempontból — mostan készülendő iskoláinknál, az illető közegeknek nem ajánlhatjuk eléggé azt: hogy az osztrák és amerikaiak példáját követve — folyton szemelött tartsák azon: neveléstanilag bebizonyult igazságot, hogy a gyermekek szemére jövő világosság mindig balról és hátulról történjen.

De Amerikából visszateérünkben keressük föl a svéd iskolát, mely a nyugoti hosszú csarnokkal szemben délre az óriási — örökzöld fák árnyékában szerénykedik.

Ez minden tekintetben hasonlít az amerikai iskolához. Hogy az ember belép a tágos terembe, az ajtó nyílás jobboldalánál két szekrényt pillant meg — az egyik telve növényi termékekkel — a másik pedig példány-fadarabokkal és ásványokkal. E két szekrény közt a falon: kapa, ásó, villa, gereblye s több ily gazdasági szerek csüngenek.

Ezután jön egy csinosan berendezett Népkönyvtár. Elöl van a tanító asztala, föllette az uralkodó képe, balra föle van a légtisztító készülék, jobbra az ének, írás és szám tanításhoz szükséges, részint vonalozott, nagy fekete táblák, mik csiga segélyével föl és lehuzhatók.

A tanító asztalával szemben 4 sorban a tanulók ülő padjai, minden sorban tíz-tíz = 40 gyermek számára készítve. A padosorok közt, valamint a falak körül kis szabad terek vannak fönnhagyva, hogy a tanító minden gyermekhez, számítás, fogalmazás és más földvány dolgozások megvizsgálása végett könnyen eljuthasson.

Igazán Amerika és Svéd a népnevelés tekintetében talán a legtöbbet áldoz földgömbünkön. Jól tudják ők azt, hogy egy állam, egy ország, egy nemzet csak akkor lehet anyagilag is szilárd, erős és hataimas, ha fiai szellemileg erősek, műveltek.

Ott egy tanítónak fizetése — mi pénzünk szerint — 1500—1800 frt. Középszámitásban. Így nem kénytelen a tanító az anyagiasság lelket testet fárasztó munkájával küzködni; minden idejét, legszentebb hivatása a népnevelés magasztos eszméjének valóítására szentelendi.

Hol vagyunk mi még e tekintetben nevezett államokhoz mérten?

Hisz nálunk, hol legjobban vannak fizetve tanítóink 7—800 frtra megy föl évi jövedelmünk. S a minimum? 20—30 frt, a legnagyobb rész pedig 150, 200-tól 300 frt fizetéssel sanyilódnak, mind maga, mind pedig nemzeti népnevelésünk rovására. S ha már 20—30, sőt 200—300 frt fizetés mellett, hogy családja éhen ne haljon, kénytelen ide, oda kapkodni, hogy némi mellékes jövedelmet teremthessen. azt mondják szegénynek: vigyázz te bohó, igen kifárasztod magad, idő-nap előtt a munka sokasága alatt összeroskadsz; gyenge erőd ide-oda szórva, osztva egésséged oszlásnak bomlásnak indul?! Tökéletes igaz.

De az is igaz, hogy 2—300, sőt 400 frtal is megélne egy tanítónak, a lehetlenség országába tartozik.

Sőt az is igaz, ha az ember sokhaz fog, kap ide-oda, akkor tökéletesen valamely munkát nem végezhet. Ép ezért kellene szegény tanítón segíteni! Legalább 7—800 frtot kellene adni szegénynek, és azuán ekkor meg is lehetne követelni, hogy munkásságát kizárólag csak egy irányban működtesse. Ez így lenne jó, és fogadom ekkor népnevelésügyünk templomának fölépítéséhez tete-mes anyagokkal járultunk.

(Vége köv.)

törvény, hogy másokat állíthassanak maguk helyett. A pénzügyminiszterhez Londonból azon tudósítás érkezett, hogy az ott folytatott alkudozások következtében több millió fog az államkincstárba folyni. Ezen fölül még más jelentékeny összegek is fognak a pénzügyminiszter rendelkezésére bízni, melyből a kincstár aztán megfelelően összes kötelezettségének.

— Németország folytonos küzdtere az állam és ultramontanok között folyó harcoknak. Legújabbán a poseni érsek Ledochowsky még kihívóbban viseli magát, mint eddig. A poseni tanító-képezde vallás tanárához, mert egy feliratot, melyben az egyház politikai törvények kötelező ereje elismertetik, aláírt, kemény hangon tartott levelet küldött. E levélben kimondatik, hogy azon katolikus polgár, ki az egyház-politikai törvényeket elismeri, egyedül e tényért, a nagy excommunicatioval sújtatik. Ilyen formán Poroszország katolicussainak legnagyobb része, mely azon törvényeket elfogadta, tényleg ki van kötözve az egyházból.

— Amerikába is beütött a „Krach“ 26-iki hírek szerint, három chicagói bank s több new-yorki ház megszüntette fizetéseit.

Mi hir városunkban?

— **Van Nyáradtón** egy állomásfőnököcske, ki képzelt nagyságában csak amugy basáskodik az általa birkának nézett földmives nép felett; illetékes és megbízható egyénektől vett értesülés szerint, e magát nagy képzelt férfinak bánásmódja, már kezd türetni lenné válni. Saját existenciája érdekében valamivel több patientiát ajánlunk a tisztelt főnök (?) urnak hivatalos köre betöltésénél; úgy hisszük a hivatali buzgósággal egy kis adagocská loyálitas is összefér.

— **Városi árval bíróságunk** ez év folytán, mint Sue bolygó zsidója szüntelen vándorolt; Szentgyörgynap óta már három dislocatiót állottak ki e jó urak; hanem az tagadhatlan, van is eredménye a szüntelen szállásváltoztatásnak, most oly helyiségbe jutottak, honnan a továbbmozdulás az impossibilitások közé tartozik; egyetlen középszerű szobába szorult — a mintegy 5—6 tagból álló hivatali személyzet, mihez ha hozzá vesszük a szüntelen látogató ügyesbajos publicumot, s a dohány-füsttel feleresztett aromaticus gőzkört, egy jól befojtott heringhordó áll előttünk; ajánljuk e kényelmes helyzetet derék városi főorvosunk és communitásunk figyelmébe.

— **A közelebbi szombaton** városi communitás gyűlés tartatott. Főlkérjük jegyző urat, szíveskedjék lapunkat a gyűlések főbb vonásairól értesíteni. A jelen gyűlésről nem tudunk egyebet, ezt is hallomás szerint, hogy a szönyegre került ügyek igen jól intéztettek el a miben jelentékeny része van Lázár Benedek városi első tanácsosnak, ki a főbíró távollétében az elnökséget helyesen és nagy ügyességgel vezette.

— **Az őszi hives esték** és reggelek beállottak; maholnap tűz kell a házba. A sétány látogatói nagyon megapadtak, s a kik hében-korban odavetődnek: azokon is a téli kabát kellemei teszik tűrhetővé az őszi est hűvességét. Schönstein kioszkját még mindig nagyon látogatja a férfi közönség, — úgy halljuk, hogy Schönstein a kioszkból egyenesen a Knöpfler-féle házba szándékozik átköltözni.

— **Lőcsel Imre** könyvkötő, kit városunk a bécsi közkiállításra küldött, a napokban egy kis füzetkét adott közre, melyben a kiállításon szerzett tapasztalatairól rövid említést tesz. Örvedetes tudomást vettünk a felől, hogy fennmulatása alatt a szakmájába vágó ipar termékeit igyekezett legfőként megfigyelni s reméljük, hogy e megfigyelés későbbi működésében tényleg is föl fog tűnni.

— **Az október 5-iki** löverseny napján Schönstein két omnibusza minden fél órában közlekedni fog a kioszk és Görög-féle háztól a löversenyteréig.

— **A múlt vasárnap** a papságra pályázók sorában Sós Antal nevelő mutatta be magát a városi közönségnek egy igen szépen kidolgozott népszerű beszéddel.

— **Múlt számaink egyikében** hibásan írtuk, hogy a téli idény alatt Hubai szintársulata fogja közönségünket mulattatni, mert erre Csóka Sándor, jelenleg Nagy-Enyeden működő szintársulata nyerte meg városi tanácsunktól az engedélyt.

— **Kassainé, Jászai Mari** a pesti nemzeti szín ház hősnője, márcziusban megválván az intézettől, szerződöttesét helyi t. laptársunkkal egyértelműleg mi is jó lélekkel ajánljuk a kolozsvári intendatura figyelmébe. Talán csak nem lesznek itt is holmi privat érdekek valamelyik kegyben részesülő primadonna érdekében irányadók, és e miatt tán csak nem szalasztják el őt is, mint

elszalaszták, nem tudjuk mi okból Prielle Kornelia vendégszereplését, ki maga ajánlkozván, egyszer azt a választ kapta, hogy még felülről nem jött válasz, később a sajtó jogos felszólalása eredményeül meghívták ugyan három előadásra, de volt annyi önérzete, hogy nem fogadta el a megkésétt udvariasságot.

— **A helyi posta** bejáratánál a két felső kőgrádics oly ingó állapotban áll, hogy kötelességünknek tartjuk ennek megerősítésére az illetőket figyelmeztetni, nehogy valami szerencsétlenség történjék.

— **A fazakas-utczából** a vár mögötti csorgóra vezető kis köz hallatlan rondaságára fölhívjuk rendőrségünk figyelmét.

Dürüczkölő.

Orestes és Pilades — ez az eredeti két székely telivér a „Magyar Polgár“ begyepesedett talaján a közelebbi mult napokban versenyt futottak. Orestes előljárt, vezetett; Pilades utána ügetett három ló fejfel hátrább. Kár, hogy be nem várták október 5-ét, a mikor is itt helyt a vásárhelyi gyepen minden bizonynyal elnyerték volna — a paraszt-díjt.

* * *

— Valjon a „M. P.“ közelebbi czikke után, mely alatt a Varga György ur neve figurál, mit mond Mentovich, a ki azon elv folytán, hogy „az állam szekerébe faszegre is van szükség,“ — oly elnéző volt annak idejében, aláíró gyengeségei iránt? — Hihetőleg eszébe jut a régi példa-szó, hogy: „rusticus ungentem pungit.

* * *

Mint a „M. P.“-ból látjuk, Varga urnak nehezeére esik az is, miért nem elnéző gyengeségei, iránt a szerk. ur Qui bene distingvit bene docet. A természeti fogyatkozások szerintünk sem lehetnek guny tárgyai; de csak is addig, míg az illető nem épen azokkal akar sátorozni. Azonban, ha a pupos Adonisnak tartja magát; ha a hülye, vezérszerepre áhitozik, akkor a legkényesebb aethetica is, nemcsak eltűri, de megköveteli a gunyostorának pattogatását. Ugy hiszem ez a mese magyarázata.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi kir. itélő táblának 1873. sept. 29-én tartott nyilvános ülésén következő ügydarabok adattak elő.

I. Tanács polgügyekben.

Csergedi János k. t. r. b. által.

Stöger Critián hagyatéka Sift Károly e. 9 frt 39 kr i., Fenig Radu Demeter Jancsó Gyula e. 54 frt i., Benedek Keresztély Molnár Pálné e. 60 frt i., ifj. Herbert Ferencz id. Herbert Ferencz hagyatéka e. 50 frt i., Zakariás Lukács és társa Részeg Tamás e. som. vh. i., Chiveráriu Juon Grama Justinian e. 200 frt i., Bógya Juon Komán Simion ellen vh. i., Kokán Zachiu George Kokán Mateiu Mitru ellen som. vh. i., Kőnczei Albert Héjja István és társai e. som. vh. i., Hersch Farkas Joles Vaszilika és társa e. 205 frt 5 kr i., kir. kincstár Grumbaum Salamon és neje e. haszonbértől elmozdítás és 450 frt haszonbér i.

Ferencz Károly k. t. r. b. által.

Péter Andrásnak Egyed István e. fekvőségek kiadása i., Csiki Dávid hagyatéka Falka Dávid hagyatéka e. 58 frt 80 kr i., Prodán Lajos Pópa János l. Mihály e. zálogos föld kiadása i., Lászkú Krecsunnak Ocsenta Gruja e. csere szerződés iránt, Francz Mihály Lőv Maria e. 381 frt 96 $\frac{1}{2}$ kr i., Kővári László Szöllősi János hagyatéka e. 399 frt i., Maurer Mária hagyatéki ügye, Pogácsnik Miksa Beserába Ádám hagyatéka e. ügyvédi díj i., Rusz Pável Rusz Dochnin e. tulajdon jog i., Fagodosán Vaszili Fogadosán Juon e. bekeblezés i., Konus Lajos Konus Druse e. végrendelet megsemmisítése iránt, Hirsch Simon és társa Veisz Iz. 726 frt 98 kr i.

Elekes Pál k. t. r. b. által

Ifj. Farkas Istvánné Farkas Pál és társa e. hagy. javak i., Lodos Zachaira Buin Petru és társa e. fekvőségek i., Pap Flek Makrai László e. 786 frt kártérítés i., Nadrág Juon Dinca Dán e. egy zálogos kaszáló i., Dr. Mayer Lipot Benedicti Albert e. haszonbér megfizetése i., Kirczu Nicolae Kirczu Juon hagyatéka s fekvők viszaadása i., Freitag Ottó Helvig Frigyes e. 76 frt 50 kr iránt, Sándor Juon gr. Rhedei Lajos e. birtokháborítás i., Moldován Ilia gr Toldalagi Zsigmond e. 40 frt iránt, Blum Lipot Izrael Leidi e. 50 frt 10 kr i., Koncz

István és társai Gálfalvi Dénes e. 55 frt 20 kr i., gr. Lázár Eszter Bartali Ignác e. birtokháborítás i., gróf Lázár Eszter Bartalis Ignác e. birtokháborítás i., kir. kincstár Schvidkes Sehoja e. 15 frt 50 kr i.

Endes Gábor k. t. r. b. által.

Hersch Farkasnak Koltsár Gavrila s társa e. 4712 frt 12 kr i., György Zsigmondnak Dietrich Adolf és társai e. fekvőségek i., Méhes vagy Endre Annának Méhes Mihály e. szerződés megsemmis. i., Stark Adámaak Török Zsuzsánna s társa e. tulajdon jog i., if. Vékony Ferencznek Hatfaludi Bertalan e. tulajdonjog i., Adler Simonnak Pogácsnik Viktor s társa e. igénypere, Prekup Gayris s társainak Friedman Dávid s társa e., Székely Juliánnának Tóth Sigmond s neje ellen ingóságot iránt, Bölöni Istvánnak Márkus Pál s társai e. kártérítés iránt, Popp G. B. felperesnek D. Constantin e. 135 frt 72 kr iránt, özy. Székely Istvánnének Tankó József e. adósságos követelés i.

Déési Farkas k. t. r. b. által.

Lázár Lajosnak Dobra község e. 2205 frt i., Kajanác Zózsefnek b. Jósika Lajos s társai e. fekvők i., Lőv Luizának Velmann Sámuel e. 112 frt i., Catoiu Péternek Binder Károly e. haszonbér megszüntetése iránt, Székely István örökösseinek gr. Mikó Kata örökössei e. urbéri kárpotlás kiutalása i.

Pogány Károly k. t. r. b. által.

Csik-pálfalvi Sántha György és S. Istvánnak Delne község e. t. j. i., Mihály Ferenczné, Antal Tekla Éva Aynádi R. Jánosnak Antal János e. végrendelet érvénytelenítése i., Albert György Kiss Sándor e. kártérítés i., kálai Kis Dániel e. 90 frt i., Kereszturi Turka Ferencz Csanádi János e. som. vh. i., harasztosi Horvát György Muntian Gregor e. kártérítés i.

II. Tanács polgáriügyekben.

Sándor János k. t. r. b. által.

Lővin Jánkelnek Muresán Tódor e. 100 frt kártérítési összeg i., parajdi Lázár Antalnak Karácson Mózes e. 49 frt 49 kr i., Jodt Albert és Jodt Herminának Bergian Miklós e. 201 frt i., Bógya Vurvárnak Bidila Ilie és Mária e. birtokháborítás i., Metesán Ruszaliánnak Metesdi Gligor Juon e. 173 frt s járuléka i., Jodt Albert és neje Jodt Herminának Bergian Miklós e. 182 frt i., Moldován Isaiásnak Pap István e. som. vh. i., Kukuján Mitrunak Marosán Tódor e. 14 frt szénaár i., Szimbatiu Danilának Bota Áron e. 10 frt hátralék i., Mittelman Ferencznek Kolozsvári Károly e. egy széna préshezi tulajdon jog i., Lázár Pál Oszkárnak Rein József e. som. vh. i., Szirbi Pópa Juon Kosztis e. 40 frt i., dobrai Petrucz Anziának Herbai Jósif e. 35 frt i., Attyai Györgynek Reisner Mózes e. 122 frt 83 kr i., Csenger Jákóbnak Vlászta Ilia e. birtokháborítás i., Vigner József és társainak g. Rhedei Lajos e. birtokháborítás i., balázsfalvi Dániel Mihály és Dániel Ödönnek mikeszázsi Nyágoj Sándor e. 220 frt s járuléka i.

Petri Ádám k. t. r. b. által.

Péter András Bartalis Ferencz e. 666 frt 66 kr i., Pattantyus Jakabnak b. Kemény Ferencz e. 420 frt i., Mihályfalva község Szathmári Sámuel e. 100 frt iránt, Dalázs István Orbán Nagy János s t. e. som. vh. iránt, Balázs Zsigmond Csiki Mihály e. 5 frt 80 kr i., Ábrahám Mihály Goga Nikita e. 132 frt 30 kr i., Józsa A. Pál Lajos e. 40 frt i., Sebesián József Marginean Ilie e. 28 frt 94 kr i.

Szolga Miklós k. t. r. b. által.

Kerekes Pál Schuster György e. 18 frt 10 kr i., Gyalai József s társai Pópa Hila ellen 137 frt 60 kr i., Gyalai József s társai Pópa Hila e. 137 forint 34 kr i., Glüch Mór Baresay János 300 frt i., Vajna György Szimion Czimbu e. 22 frt i., Nemes József Pál Sámuel e. 50 frt i., Izsák Legmann Surka Vaszilika s társa e. 30 frt i., Gyarmati Róza Gyarmati János hagyatéka e. birtok kiig. i.

Illyés Károly k. t. p. b. által.

Kászoni Ferencz Kindris Simion e. 423 frt 5 kr iránt, Eröss Terézia Deák Gergely e. végrendelet megsemmisítése iránt, Kimakovics Antal Sárjai Fülöp s t. e. 400 frt i., Florián Antal Szabó Lajosné Bányai Katalin e. 500 frt i., Carcsai Mária Stemer Sámuel e. végrehajtás ügye, Incze Ferencz és társa Kis György e. zálog váltás i., Czitrusan Todoszia Zegrean Tódor e. egy urbéri sessio kibocsátása i., Pető Ferencz Veszeli Károly e. két fekvő i., Angyalosi Dénes Barabás Imre Lázár e. egy szántó i.

III. Tanács bűnügyekben.

Nagy Samu k. t. r. b. által.

Dulniczki József sulyos testi sértés bűn ügye, Nagy Ferencz sulyos testi sértés b. ü., Bona Ferencz emberölés b. ü., Kovács Mózes testi biztonság elleni kihágás i., Páldeák István becsületsértésérti b. ü., Szentpéteri bűn ügye, Ganea Dionis testi sértés b. ü., Nyisztor Juon s társai testisértés bűnügye i., Bándi András s társai b.

ü., Rusz Vaszilika s társai b. ü., Tamás Károly s társai testi sértés b. ü., Rusa Lina testi sértés, Kopen Mihály s társai testisértés b. ü., Luka Balázs testisértés b. ü., Faur Juon s társa b. ü., Bozsi Demeter Fina és t. bűnügye.

Bárdosi György k. t. r. b. által.

Hadnagy Miklós e. testi bizt. e. kh. i., Dezsák Fénia e. becsület biztonság e. kih. i., Turhelium Sámuel e. testi biztonság e. kh. i., Jakab Sándor e. tulajdon bizt. e. kh. i., Porde János e. testi bizt. e. kh. iránt, Silló Gergely e. becsület biztonság ellen kh. i., Gyárfás Elek s társa e. testi biztonság ellen kh. i., Bár Sándor Subri e. súlyos testisértés e. kh. i., Nikola Petru s t. e. emberölésérti bűnügye.

Vajda Simon k. t. r. b. által.

Vladu lui Dumitru Juon tolvajsági bűnügye, ifj. Gálfi János e. tolvajsági bűnügye i., Mátyás József e. nehéz testi sértés bűnügye, Frencsán Kozma s társa e. nehéz testisértés bűnügye, Francz György Pál vallás háborítás bűnügye, Bögözi Mihály s társai nehéz testisértés bűnügye, Martini Mihály s társai nehéz testisértés bűnügye Gásparek Márton nehéz testisértés bűnügye, Korneczán János család bűnügye, Munteanu Irimie nehéz testisértés bűnügye.

Spech Adolf k. t. r. b. által.

Merucza Juon s társa e. lopásérti bűnügye, Szabó Ignác e. lopásérti bűnügye, Pap Andrásné e. becsület-sértés bűnügye, Pelelea Bukura e. becsületsértésérti b. ü., Fülöp Ignác e. súlyos testisértés b. ü., Rozsa Anna e. testisértés bűnügye, Bán Lajosné e. becsületsértés b. ü., Clipea Juon e. lopásérti b. ü.

Mégai Ferencz k. t. p. b. által.

Szilágyi István e. súlyos testisértés bűnügye, Zakariás Pál e. gyújtás bűnügye, Cioxa Simion George ellen súlyos testisértés bűnügye, Gergely Ferencz e. súlyos testisértés bűnügye, Kovács László e. súlyos testisértés bűnügye, Eliás Hermán ellen rablásérti bűnügye, Velle Stefan s társa e. tolvajság bűnügye, Szócs Miklós és társai s. tolvajsági bűnügye, Kárvázy Árpád e. élet bizt. elleni kh. i., Nagy János és társa e. testi bizt. elleni kh. i., Vallmann Anna és társa közintézkedés elleni kh. i., Moldován Irina e. becs. bizt. el. kh.

Bécsi tőzsdei árkelet

(Sept. 6.)

5% metallique	69.70
5% nemz. államkölcson	73.20
1860. államkötvény	100.50
Bankrésvény	971.—
Hitelrésvény	243.—
London	111.50
Ezüst	106.—
Arany	5.39
Napoleon arany	8.91
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	77.—
" " " temesi	74.50
" " " erdélyi	76.50
" " " horvát-slavon	76.—

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ.

Főmunkatárs és a jogirész vezetője: Kuti Albert.

Hirdetmények.

(82) Hirdetmény. 3—3

A Gecse emberszereteti intézet igazgató bizottmányának f. év. sept. 3. 68. sz. alatti határozata következtében, az intézet Torda megyében Erdő-Csinád községe határán lévő, telekkönyvezett 47 hold és 790 □ ölszántóból, 2 hold és 1538 □ öl kaszálóból álló fekvősége szabad kézből örök áron eladová tétetett, és egyttal az árverezés napjául **f. hó oct. 11. d. e. 10** óra tüzetik ki a helyszínén. Az eladási, illetőleg árverezési feltételek az intézet jegyzője, tanár **Bihari Sándor** vagy péztárnoka, **Molnár Zsigmond** urnál M.-Vásárhelytt megtekinthetők, kikhez egyttal a vétel iránti írásbeli ajánlatok és benyújthatók. M.-Vásárhelytt 1873. sept. 15.

Fogfájás ellen.

Ezen ugynevezett valódi **indiai kivonat** elmulaszt rögtön minden fogfájást, még azon esetben is, ha a fogok ódvosak.

Azert ezen híres szert minden háznál tartani nagyon ajánlatos.

Kapható: Maros-Vásárhelytt, egyedül (73) 11—* **Fogarasi J. Demeter-nél.**

(80)

Legujabb törvénykezési és gazdasági munkák.

Kaphatók **Wittich J.** könyvkereskedésében Maros-Vásárhelytt.

Adótörvények és szabályok gyűjteménye,

községek s különösen jegyzők számára irta: **Till Antal** ára 1 frt 20 kr.

A Telekkönyvi Rendtartás.

és az erre vonatkozó törvények és rendeletek magyarázata tekintettel Erdélyre irta **Zilinszky Imre.** Ara 2 frt 40 kr.

Az új szolgabírói hivatal.

kézikönyve

megyei tisztviselők, ügyvédek, jegyzők, és községi előljárók használatára. Ara 2 frt,

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr, **Kolozsmegye-gyalui egyesbirája** által

a községi előljáróságok részére kiadott

UTASÍTÁS

községi bíróságokhoz utasított ügyek tárgyalása és kezelése tárgyabani.

mintákkal,

Ára 20 kr. — Postánküldve 26 kr.

Törvényczikk a községek rendezéséről Ara 40 kr.

1873-ik évi országgyűlési törv. czikkek 1-ső füzet 50 kr.

Magyarország és Erdély bírósági szerkezete és helyközségeinek legujabb bírósági felosztása, ára 1 frt 20 kr.

Függelék a köztörvényhatóságok, községek és az első folyamodású bíróságok rendezésére vonatkozó törvények és k. ministeri rendeletek gyűjteménye. Egybeillesztette **Szeniczai Gusztáv**, ára 70 kr.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve, a mostani viszonyokhoz alkalmazva. Irtá: **Galgóczi Károly.**

I. rész általános földmivelés, ára 80 kr.

II. rész az állattenyésztés, ára 80 kr.

Kertészet kézikönyve, utasítás a konyha kertészet, virágmivelés és gyümölcs tenyésztés körében, a legujabb kútfők után, irták **Galgóczi K. és Farkas M.** 80 kr.

Magyar méhészkönyv, vagy utasítás a sikeres méh tenyésztésre. Irtá: **dr. Farkas Mihály.** 50 kr.

Ügyes Mari, a kis konyhakertész, oktatás a zöldségtermesztésben, 50 kr.

Juhtenyésztés és gyapjuismeret, a juhbetegségek ismeretével és gyógyításmódjával, 50 kr.

Gyakorlati és elméleti sertés tenyésztés. A magyar gazda közönség használatára: Irták: **Dely Mátyás és Mihály.** 50 kr.

Apró majorság, vagy a baromfi-tenyésztés czélszerű módja számos fametszettel. 50 kr.

A bogyár gyümölcsök, u. m. ribizke, köszméte (egres), málna, szeder, eper, borbolya, afonya, boroka, szőlő, füge és granát alma, czélszerű és jövedelmező termesztése. Különös tekintettel a **szőlőlugas művelésre.** 50 kr.

A dinnye tenyésztés foglalatja és a legjelesebb honi és külföldi esemegő fajok ismertetése, irta **Dr. Farkas Mihály** számos ábrával, ára 50 kr.

A fatenyésztés, olvasókönyv népiskolák használatára. irta: **Lukács Sándor**, ára 40 kr.

(10)

45—52

Galéne-befecskendezés.

Gyógyít fájdalom nélkül 3 nap alatt minden húgyszó-kifolyást, úgy most keletkezött, valamint kifejelettet és egészen idültet.

Központi főraktár az osztrák-magyar birodalom számára:

Maager Vilmos, Bécs,

Bäckerstrasse 12. szám

Ára használati utasítással : 3 frt 70 kr. Pesten **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél

6—*

Az új bélyeg- és illetéki törvény, a miniszteri utasításokkal, ára 40 kr.

1872-ik Törvények gyűjteménye. Hivatalos 8-adét kiadás 1 frt 20 kr, zsebkadás 1 frt 20 kr.

Magyarországban és Erdélyben hatályban lévő egyenes adókra, ezek kivetésére és behajtására vonatkozó törvények, s szokások gyűjteménye. Összeszedte **Szeniczai Gusztáv.** Ara 1 frt 60 kr.

A bélyeg- és jogilletékek, valamint a bélyegdíjak iránti törvény és szabályok legujabb szerkezete. Összeszedte **Szeniczai Gusztáv.** Ara 2 frt.

Törvény és községek rendezéséről. Magyar ázó jegyzetekkel. Nyolczadrét-kiadás. Ara 1 példánynak 40 kr.

Telekkönyvi oktató.

Irtá **Ürmösy Boldizsár Ferencz.**

2-ik javított kiadás. Ara 80 kr.

Községi Kalauz

vezérkönyv község- és körjegyzők, községbirák, előljárók, s képviselők használatára.

Számos jegyzetekkel és gyakorlati irománypéldákkal, 2-ik a legujabb rendeletekkel bővített kiadás.

Irtá: **Tóth Lajos.** Ara 4 frt.

Magyar Önügyvéd,

gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben előforduló jogügyletek elintézésére, jogügyleteken tárgyazó okiratok és beadványok magyar és német szövegű iromány példával ellátva, minden osztálybeliek használatára. Ara 2 frt 40 kr.

Irtá. **Tóth Lajos.**

Községi közigazgatás, vagyongazdálkodás és számadások kézikönyve.

Irtá: **Till Antal.**

2-ik javított kiadás.

Ara 2 frt 50 kr.

A m. k. belügyminisztertől, a jegyzői szigorlatra készülőknek ajánlva.

Gazdasági lótenyésztés, pályamű, irta: **Tompa Béla**, számos ábrával, ára 1 frt.

Az ügyes szakácsnő, legegyszerűbben leirt főzés-mesterség középosztályu magyar konyhák számára 40 kr.

Legujabb és megpróbáltabb magyar szakácskönyv, utmutató 1044 legjobb ízű étel főzésért. Irtá. **Németh Zsuzsa.** 80 kr.

Állatgyógyászat, hasznos házi állataink betegségeinek megismertetése és gyógyítása. Irták: **Eisenmayer és Göbel,** 80 kr.

Kalauz a gyümölcsfa ültetés és nyelés körül. Irtá: **Kovács Zs.** Ara 1 frt.

A trágyakezelés, népszerű kézikönyve. Irtá **Konecsey Kálmán.** Ara 50 kr.

A váltógazdaság, vagy az okszerű mezőgazdálkodás és falusi háztartás alapelvei. Koszorozott pályamű. Irtá: **Mártonffy Zsigmond:** 1 frt.

Gazdasági kis tükör a falusi ifjuság számára tandíj és olvasó könyvül. Ara 50 kr.

A szarvasmarha, ennek fajta és külemtana, fogisméje, tenyésztése, takarmányozása, hizlalása, stb. stb. betegségei és gyógyításuk. Irtá: **Engelbrecht Károly.** Számos eredeti ábrával, 3 frt

Általános baromrovozlási könyv. Irtá: **Dr. Wägenfeld.** 81 külön ábrával. Ara 2 forint 60 krajczár.

Koronás szőlőművelés, Irtá **Báthi Gábor**, ábrákkal 30 kr.